

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O važnosti narodne noše v povspesjevanje domo- in rodoljubja.

Boj, koji bje naša narodna noša s tujo „modo“, je neka vrsta naše borbe s sovražnim elementom. Kamorkoli se ozremo po milej domovini, skôro povsod najdemo domačo nošo potisneno v stran; na njenem mestu pa se šopiri prevzetna tujka. Da reči smemo, da smo na malokateraj bojnjej črti tako obnemogli kot na tej. Da je temu glavni uzrok naša malobrojnost, utegne marsikdo trditi; ajaz menim, da to ni povsem resnično, ampak da je te naše nemoči kriva le napačna misel, po katerej bi bila narodna noša neka svrha, dočim je prav za prav le pripomoček, s kojim se naj uspešnejše budi domo- in rodoljubje mej prostim narodom.

Skušnja uči, da se z opuščanjem starodavnih domačih šeg in z njihovo zameno z novimi, večinom tujimi „modami“ in navadami zanese neki okus in nagnenje, ki polagoma kali ljubezen do domačije in očetnjave, drobi duh jedinstva v posamezna mišljenja in želje, ugonoblja priprostost potreb za življenje ter gladi pot mehkuznosti, nasladnosti in spačenosti.

K domačim šegam in običajem spada tudi narodna noša. Tudi tu se s časom pojavlja želja, ločiti se od vsega, kar posvečuje starost in navado, veže družine in ljudstva; vzbuja se nagnenje povspesjevati prevzetno domišljavost po emancipaciji. Ta želja prikazuje se posebno na deželi. Le potrudimo se h kakej veselici na kmete, in videli bomo mladino v obleka h, različnih od priproste, naravne in običajne domače noše — v oblačilih, oponašajočih mehkuzno „modo“ meščanov, v prav rezkem in zoprnem kontrastu z življenjem in okolico, v katerej je ta mladina vzrastla, in z usodo, za katero je vzgojena.

Ker se tedaj ne da tajiti pogubonosni upliv, koji tako lehkomisljena prememba v obliki starega z novim prouzročuje na običaje kakor na narodno čutstvo in ljubezen do domovine, je vsacega rodoljuba sveta dolžnost povspesjevati ohranitev in razširjenost narodne noše, k čemur so narodne veselice posebno primerne.

Razume se, da je ta dolžnost tem večja, ako se tiče odprave „mod“ in oblek, ki spodkopujejo mej narodom uravno dostojnost ter presegajo meje skromnih in stanu primernih stroškov. M. U—j.

Srednja in ljudska šola, slovenski profesorji in ljudski učitelji.

(Dalje.)

Ako hočeta roditelja, da postane njien novorojenec jedenkrat vrl človek, dober ud občinstva, morata ga že zgodaj vzgojevati, t. j. premišljeno uplivati na njegove moči in zmožnosti, da mu jedenkrat bode možno doseči pravi namen človeštva. Vzgoja ima človeka spremljati skozi vse življenje, če prav ima za vsako človekovo starost svojo posebno obliko. Tudi učiti — pravijo — mora se človek od rojstva do smrti. Prav dobro; saj uk in vzgoja sta pojma, ki se ne dasta ločiti. Vzgoje si brez pouka ne moremo misliti, in vsak dober pouk tudi zajedno vzgojuje. Kriva je tedaj misel, da otroka pri njegovem ustupu v srednje šole ni treba več vzgojevati. To se glasi tako, kakor bi hotel kdo trditi, da se mu ni treba na srednjih šolah več učiti. In jasno je, da se imamo vedno in vedno kaj novega učiti, pa tudi vedno boljši postajati, kar se dan danes tako rado iz vida izpušča. Vzgoja ima tedaj namen človeka zboljševati. Človek naravno pokvarjen in zanemarjen ne zasluži naslova omikanca. Tak človek je le polovično omikan. Polovična omikanost nam pa more tako malo dopadati kot polovična lju-

bezen. Da, celo ljubši nam je blag, naraven neomikanec kot intelektualno omikan divjak. Zato smemo — moramo terjati od naših šol, tako srednjih kot ljudskih, ki neso družega kot nadaljevanje in spolnovanje domačega pouka in vzgoje, da nam mladino vsestransko izobražujejo, da skrbé za njeno estetično in moralično omiko prav tako kot za njeno intelektualno izobraženost.

Ljudske šole naloga je, vzbuditi v otroku duševne zmožnosti, oživiti vedoželjnost ter postaviti znanju nekaj temelj; duh bistriti, značaj je kleniti je pa stvar srednje šole. In da pripada najvažnejši del pouka in vzgoje baš srednjim šolam, kaže že postava, ki jej dovoljuje več časa trajajoč upliv na mladino, katera je tudi v onih letih nasproti učiteljevim besedam mnogo upogljivejša in vzprejemljivejša. Zaradi tega je pa odgovornost srednje šole nepopisljiva, a žal da tudi nerazumljiva. Nerazumljiva, ker denašnji svet ne razume ali neče razumeti, da prava omika ne obstoji le v obilici znanostij ozirom tehničnih izvedenostij. Vednost je moč, a ne taka, da bi mogla že sama ob sebi človeka obvarovati nenaravnostij in zločinstev, blažiti mu srce, utrditi mu voljo. Pač je res, da se nekaterim predmetom srednjih šol ne more odrekati ugoden upliv na značaj in srce gojenčev, če je zna učitelj dobro uporabiti; pa vzlic temu je ta upliv prepričel, da bi mogel n. pr. nadomestovati učiteljevo osobnost in druge njegove lastnosti, ki so neohodno potrebne, ako nečemo, da je srednja šola samo učilišče, ampak tudi vzgojevališče.

Pa saj vzgojevati imajo pravico le stariši — mi poreče kdo. Vrlo dobro! Po tem bi se pa tudi ljudska šola ne smela baviti z vzgojo. In vendar jej zakon to ostro ukazuje ter velevala, da mora v spo-

LISTEK.

Prva ljubezen.

(Povest J. C. Turgenjeva, posl. Ivan P.)

XVI.

(Dalje.)

— Prosim, knežna — jeceljal je Malevski in ves je pobledele ...

— Knežna ima prav — vzkliknil je Bjelovzorov in tudi ustal.

— Za Boga svetega, da nesem nič takega pričakoval — nadaljeval je Malevski; v mojih besedah, zdi se mi, tudi ni bilo nič tako hudega ... Jaz nesem nameraval žaliti vas ... Odpustite mi.

Zinajida ga je pogledala s hladnim pogledom. — Pa ostanite, je rekla in zaničljivo mahnila z roko. — Midva z gospodom Voldemarom sva se zastonj razjezila. Vi radi pikate — na zdravje!

— Odpustite mi — ponovil je še jedenkrat Malevski; a jaz, ko sem se spomnil Zinajidinega dviganja, mislil sem zopet, da bi prava kraljica ne mogla iz večje dostojnostjo pokazati duri kakemu nesramnežu.

Igra se ni dolgo nadaljevala po tem dogodku, vsem je bilo težko, ne toliko radi tega dogodka, kakor radi nekega nejasnega in težkega čuvstva. Nikdo ni govoril o tem čuvstvu, pa vendar vsak je je občutil ne le v sebi, temveč tudi v svojem sosedu. Majdanov nam je prečital svoje pesni in Malevski jih je hvalil s pretiranim navdušenjem. „Kako se hoče dober pokazati“, zašepetal je Lušin. Kmalu smo se razšli. Zinajida se je utopila v premišljevanja; kneginja poslala je povedati, da jo boli glava; Nirmacki je tožil, da ga trga po udih.

Jaz jako dolgo nesem zaspal, vznemirjevalo me je Zinajidino pripovedovanje. Ali ni s tem cikala na koga, vprašal sem samega sebe; in na koga bi bila? In če je to kako cikanje, kako bi se upala ... Ne, ne more biti — šepetal sem in ulegel se zdaj na jedno, zdaj na drugo vroče lice ... Spomnil sem se, kak živ je bil obraz Zinajide, ko je pripovedovala ... domislil sem se klica, ki se je izvil Lušinu na Neskučnem vrtu in nagle premene njegove obnašanja proti meni. — Ubijal sem si glavo z ugankami. Kdo je on? Te besede plavale so vedno pred mojimi očmi, zapisane v mraku — bilo je, kakor bi bil nizek, grozeč oblak visel nad menoj — čutil sem njegovo davljenje — in čakal sem, da

trešči. K marsičemu, kar sem videli pri kneginji, sem se privadil poslednji čas; nered, lojene sveče, zlomljeni noži in vilice, mračni Vonifati, strgana hišina, čudne navade kneginje same — vse to me ni več osupnilo. — Ali k temu, kar sem slutil v Zinajidi — se privaditi nesem mogel ... Pustolovka je — rekla je jedenkrat njena mati. Pustolovka — ona, moj malik, moja sreča! To nazvanje me je peklo, skušal sem se ga znebiti, bil sem nejevoljen — in kaj bi jaz vsega ne storil, in kaj bi jaz vsega ne dal, ko bi bil oni srečni pri vodometu!

Kri je vrela in šumela po meni. „Vrt — vodomet“ ... mislil sem ... „Pojdi na vrt“. Hitro sem se oblekel in splazil se iz hiše. Noč je bila temna, z neba pihljal je tih hlad, iz vrta sem prihajal je koprečev duh. Obšel sem vse drevorede, lahki ropot mojih korakov me ni vznemirjal, ne bodril; obstal sem, čakal sem in poslušal, kako mi je bilo srce — silno in hitro. Nazadnje približal sem se zagradi in oprl sem se na tenko žrd. Najedenkrat se je — ali se mi je pa le tako zdelo — nekaj korakov od mene prikazala ženska podoba ... Bistro sem gledal v temo — pritajil sem svoje dihanje. Kaj je to? Ali se slišijo koraki, ali je pa le bitje mojega srca? „Kdo je tukaj?“ zajeceljal sem, da se je jedva sli-

razumljeni s stariši vzgojati mladino k rednosti, točnosti, čistosti, uljudnosti, spodobnosti, hvaležnosti, sramožljivosti v vedenju, besedi in dejanju, k resnicoljubnosti, k strogej pokorščini in vstrajnej pridnosti. In če se to terja od ljudske šole, ki ima stariše v pomoč vedno pri rokah, koliko več še le od srednje šole, koje mladina živi v ogromnej večini ločena od starišev, izročena tako imenovanim „gospodarjem“ ali „gospodinjam“, ki mislijo, da neso od starišev druge odgovornosti in dolžnosti prevzeli, kakor svojega rejenca dobro pasti ter sem pa tja poskrbeti, da ne prinese iz šole kake „dvojke“. Da pa imajo kot namestniki starišev tudi za dušni blagor, za moralno vzgojo svojih gojencev skrbeti, je skrbno varovati vsake raztresenosti, vsake priložnosti, ki bi je znala zavirati ne-le v šolskem napredku, ampak tudi škodovati njihovej mravnosti: o tem se večini „gospodarjev“ še sanja ne! Da, najdejo se celo mej njimi taki barantači, kateri svoje gojence indirektno k slabemu napeljujejo, da bi se jim le bolj prikupili ter si je zagotovili za prihodnje leto. In stariši, kateri so kot najnaravnejši odgojitelji sami pomanjkljivi v izpolnovanju svojih dolžnostij, so prenemarni, da bi se prej natančneje prepričali, na kakem glasu glede verskega mišljenja, nramnega poklica in vestnosti je oseba, katerej izročajo, kar jim je najdražjega: lastnega neizkušenega otroka. In tako je verjetno, da se domača vzgoja mladine v starosti, ki je za razvitek značaja odločilna, s pičlimi izjemami popolnem zanemarija.

Čim manj so pa naravni domači vzgojitelji svojeje nalogi kos, tem večja je dolžnost šole v okoliščini priti tej nevarnej pomanjkljivosti ter mladini v vzgoji podeliti, česar jej domača hiša ni privoščila. To se terja od ljudske šole, prav to veže tudi srednja šola. —

A žal, da naše srednje šole v pedagoškem oziru daleč zaostajajo za didaktičnimi uspehi, in da ta nedostatek šolske oblasti celo podpirajo. Drugače si ne moremo razlagati slučajja, da se na univerzi pedagoško sposobljenje profesorov pripravi pravnikov ter dotični pismen izpitni izdelek prav pičlo uvažuje. — Kdo se bode pri takih razmerah čudil, ako ogromna večina naših profesorjev vso svojo dušno moč in pazljivost le na to obrača, da doseže v šoli kolikor mogoče dober poučen uspeh in k večjemu še spodobno površno zadržanje in red? (Konec prih.)

Deželni zbor kranjski.

(VII. seja dné 3. oktobra.)

(Konec.)

Poročilo verifikacijskega odseka o volitvi deželnih poslancev veleposestva in odseka za volilno reformo o prenatredbi deželnega volilnega reda odstavijo se na predlog poslanca Svetca z dnevnega reda.

šalo. Kaj je zopet? Ali ni tih smeh? ali samo šumenje listja? ... ali je to vzdihljaj prav blizu mojega ušesa? ... Nekdo je tukaj, ponovil sem še bolj tiho.

Potegnili je lahka sapa; na nebu zasvetil se je ognjen pas: utrnula se je zvezda.

„Zinajida?“ hotel sem zaklicati, pa glas mi je zamrl na ustnih. In na mah bilo je vse tiho okrog, kakor je često okoli polunoci. ... Celo kobilice nehale so cvrčati po drevju — samo oknice je nekje zarožljalo. Stal sem precej dolgo, potem sem se pa vrnil v sobo in ulegel v ohlajeno postelj. Čutil sem čudno razburjenost: kakor bi bil šel na kako snidenje — in ostal sam ter šel mimo sreče.

XVII.

Drugi dan videl sem Zinajido samo mimogredé: odpeljali ste se nekam s kneginjo z izvoščikom. Zato sem pa videl Lušina, ki me je jedva pozdravil, in Malevskega. Mladi grof se mi je globoko priklonil in prijazno je govoril z menoj. Izmej vseh obiskateljev kneginjine hiše umel si je samo on pridobiti ustrop v našo hišo in priljubiti se materi. Oče ga ni mogel videti in se je proti njemu neuljudno, skoraj razžaljivo obnašal.

Poslanec Kersnik poroča o volitvi poslanca g. Dev-a sledeče:

Verifikacijski odsek je volitev v volilnem okraju kmetiskih občin Črnomelj-Metlika, izročeno mu v pretres vsled sklepa 25. t. m., natanko preiskal ter je danes v prijetnem položaji, naslednje poročati.

Vsi imeniki volilcev in volitveni akt, vse je postavno urejeno, ter ni iz istih razvideti, da bi se ne bilo v kakem oziru po določilih deželnega volilnega reda ravnalo.

Vse že v poročilu dež. odbora navedene uloge in pritožbe sučejo se okoli namišljene nezakovitosti, da je c. kr. okrajno glavarstvo Črnomeljsko razpisalo na Vinici dvakratno volitev volilnih mož, katera se je tudi v istini dvakrat vršila, in sicer prvokrat 26. maja t. l., drugokrat pa 7. junija t. l. in da so volitelji (volilni možje), voljeni 7. junija t. l., izvrševali svoj mandat pri volitvi deželnega poslanca 9. junija t. l.

Deželni volilni red zahteva v 30. §., da naj občinski predstojnik občane, kateri imajo pravico voliti, povabi k volitvi.

Samo ob sebi je umevno, da se tako povabilo ne vrši samo s tem, da občinski ali okrajni sluga pred cerkvo oznanja dan volitve, nego to se more zgoditi le po uročenju posebnega v ta namen sestavljenega povabila, ali pa, in sicer samo tam, koder je to krajevna navada, tudi po oklicanji.

V celem volilnem okraju kmetiskih občin Črnomelj-Metlika oznanile so se volitve volilnih mož po krajevni navadi z oklicem pred cerkvami.

Na Vinici je bila prva volitev volilnih mož odločena na 26. maja t. l., in je bila, kakor potrjuje županstvo, 24. maja t. l. isti dan pri cerkvi na Vinici in v Preloki naznanjena, ter se je res vršila 26. maja t. l. in se je je udeležilo 22 volilcev.

Dotični, po občinskem slugi Ivanu Maliču izvršeni oklic pa je bil tako nejasen, da ga, kakor potrjuje županstvo na Vinici in dotični sluga sam v zapisniku 4. junija t. l., nihče ni razumel. Zato se je občinsko predstojništvo Viniško obrnilo samo do c. kr. okrajnega glavarstva s prošnjo, da se razpiše nova volitev.

To se je zgodilo, in te nove volitve udeležilo se je 7. maja t. l. izmej 299 volilcev, katerim so bila sedaj vsem oseba povabila uročena, kakor se je odsek iz volilnega akta prepričal, ogromno število 106. Jeden bil je poklican brzojavno, in se je tudi volitve udeležil.

Konstatirano je v volilnih zapisnikih, da volitev 26. maja t. l. ni bila zakonito oznanjena, in konstatirano, da je k volitvi 7. junija t. l. vsak volilec prejel osobno povabilo.

V tem jasnem položaji stavi verifikacijski odsek sklicevaje se na obširno in nepristransko poročilo deželnega odbora v prilogi 25. predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

— A, monsieur le page — ogovoril me je Malevski. — Jako sem vesel, da sem vas srečal. Kaj dela vaša lepa kraljica?

Njegov bistri in lepi obraz bil mi je zopern ta trenutek — in on me je tako zaničljivo gledal, da mu jaz še odgovoriti nesem hotel.

— Ali se še vedno jezite? nadaljeval je. — Zaman! Kajti jaz nesem vas imenoval za pažeta, a pažeti morajo biti vedno pri svojih kraljicah. Pa ne zamerite, da vas opomnim, da vi slabo opravljate svojo službo.

— Kako?

— Pažeti se ne smejo ločiti od svojih zapovedovalk; pažeti morajo vedeti, kaj one delajo, morajo gledati za njimi — pristavil je z bolj tihim glasom — po dnevi in po noči.

— Kaj hočete reči?

— Kaj hočem reči? Jaz mislim, da sem se dovelj jasno izjavil. Po dnevi — in po noči. Po dnevi je že še, po dnevi je svetlo in vse živo; po noči — pride rada beda. Jaz vam svetujem, ne spite cele noči in pazite z vsemi močmi. Zapomnite — na vrtu, po noči, pri vodometu, — tam je treba stražiti. Še hvaležni mi boste za to.

Volitev g. Ed. Dev-a kot poslanca kmetiskih občin volilnega okraja Črnomelj-Metliškega se potrdi.

Volitev se brez razgovora odobri z veliko večino.

Poslanec Dev poroča v imenu finančnega odseka o nekaterih oddelkih poročila o delovanju deželnega odbora, o izterjevanju iz zaklada za zemljiško odvezo privatnim strankam posojenih svot in o poročilu, da se l. 1873 pogojno ustanovljeno mesto drugega uradnika pri zemljiško-odveznih komisijah ni popolnilo. Zbor vzame poročilo na znanje, isto tako tudi poročilo finančnega odseka o zgradbi mostu čez Kolpo pri Vinici.

Poslanec dr. Vošnjak poroča o prošnji vodje Slapske šole g. Riharda Dolenca in pristava Andreja Lenarčiča za remuneracijo, ker sta poučevala v nadaljevalnem kursu učitelje, in sicer g. Dolenc dve leti, g. Lenarčič pa jedno leto. Poučevanje vršilo se je mej počitnicami, tako da niti vodja niti pristav nista imela počitnic. Dovolj se vodji gosp. Dolencu za dve leti 60 gld., pristavu g. Lenarčič-u pa 30 gld. V imenu finančnega odseka nasvetuje gosp. Kersnik, da se dovoli za podporo ubogim učencem na podgimnaziji v Kočevji 100 gld., podpornemu društvu dijakov v Novem Mestu pa 200 gld. podpore. Potem se seja sklene. Prihodnja seja je v soboto 6. t. m.

Govor poslanca dr. Vošnjaka v deželnem zboru kranjskem.

Slavni deželni zbor!

Predlog, katerega sem slavnemu zboru v poslednji seji izročil, nasvetuje, da se naj deželnemu odboru naroča sklicati enketo, ki bi preiskovala uzroke slabih materialnih razmer našega kmetkega stanu in potem stavi svoje predloge deželnemu zboru v prihodnji sesiji.

Ni treba dokazovati, kako zelo kmetki stan hira, ne samo na Kranjskem, temveč sploh po vsej Evropi. Glasovi, ki dohajajo o teh razmerah iz sednjih dežel in drugih držav, vsi jednako potrjujejo, da posebno v zadnjih 20 letih je kmetki stan, namestu da bi napredoval, v materialnem oziru rapidno propadal. Če pogledamo v oficijalne liste, nahajamo cele strani napolnene z oznanili o eksekutivnih dražbah kmetiskih gruntov, ki oznanjujejo žalostni konec kmetiskih obitelij, ker do take dražbe pride še le takrat, kadar se je kmetu že vse njegovo premakljivo blago zarubilo in prodalo. Če pogledamo v gruntne knjige, najdemo uknjižene take ogromne svote hipotekarnih dolgov na kmetiskih posestvih, da še misliti ne moremo, kako bi se poravnali. V statističnega mesečnega lista zadnjem zvezku se nahajajo številke hipotekarnih dolgov za vse dežele avstrijske, in iz teh poizvedamo, da je na Kranjskem intabuliranih na kmetiskih posestvih

— Dalje v prilogi. —

Malevski se je zasmejal in obrnil mi je hrbet. On gotovo ni dajal posebnega pomena temu, kar je govoril; on je bil velik mistifikator, bahal se je, kako ume slepiti ljudi na maskeradah, k čemur je mnogo pripomogla ta, skoraj nevidna lažnjivost, ki je prešinjevala vse njegovo bitje. ... On me je hotel le malo dražiti, mislil sem, pa vsaka njegova beseda razlila se je kakor strup po vseh mojih žilah. Kri mi je šinila v glavo. A, tako! rekel sem sam pri sebi, dobro. Morda so včerajšnje moje slutnje le bile resnične, morda me ni zaman vleklo nekaj na vrt! Kako bi to moglo biti, vskliknil sem glasno in udaril sem se s pestjo po prsni, dasi prav za prav tudi nesem vedej, zakaj bi ne bilo. — Sam Malevski prišel bode na vrt, mislil sem si (on se je morda sam izdal, bil je dovelj nesramen za to), — ali kdo drugi — (naša ograja bila je nizka, vsak je lahko zlezal čez njo) — pa ne bo dobro temu, ki mi pride v roke! Pokazal bom vsemu svetu in tudi njej, izdajalki (in res sem jo imenoval izdajalko), da se znam maščevati.

Vrnil sem se v svojo sobo, vzel iz svoje pisalne mize nedavno kupljeni angleški nož, poskusil sem njegovo rez, nagubančil obrvi in s hladno ter

54.885 000 goldinarjev hipotekarnih dolgov z raznimi obrestmi; največ svot po 5%, nekoliko pa tudi po 6% do 10% in celo 13% in višje. Največ teh dolgov je narastlo od leta 1848, ko se je kmetško ljudstvo sicer oprostilo tlake in desetine, pa ne vajeno take svobode, kakeršna se mu je najedenkrat dala, se nje krivo posluževalo. Državno postaviteljstvo pa se ni oziralo na kmetški stan, ter v postavah brez praktične podloge preziralo njegove potrebe in posebnosti.

Dolgi dokaz, kako kmetški stan propada, nam je izseljevanje iz dežele, kar bi se gotovo ne godilo tako obilno, ko bi se kmetje mogli preživeti doma. In tako žalibog vidimo, da se naše kmetško ljudstvo izseljuje iz domovine ali čez morje ali v sosednje dežele si kruha iskat. Nasledke takega izseljevanja čutimo potem tudi v tem, da bolniški troški neizmerno naraščajo, ker sto in sto naših ljudi se mora oskrbovati v javnih bolnicah zvonaj dežele, kar stane deželo 60.000 do 70.000 gl. na leto.

Vse to nam kaže zares žalostno stanje našega kmetškega ljudstva in cele naše dežele, katera je v prvi vrsti poljedelska in šteje največ kmetškega prebivalstva. Iz statističnega izkaza od leta 1879 vidimo, da je mej 484.000 prebivalci 54.600 kmetških posestnikov, ki imajo 113.300 poslov in 158.000 rodbinskih članov in da skupaj 337.000 ljudi spada na kmete, tedaj je vкупno tri četrtine prebivalstva kmetškega stanu in le ostali del se od trgovine in obrtnije živi. Kako pa se more trgovina in obrtnija razvijati, ako mej najštevilnejšim delom prebivalstva, mej kmetškim ljudstvom, zaradi njegove ubožnosti ne najde konsumentov?

In kaj je krivo očitnemu hiranju kmetškega stanu? Kakor sem že omenil, se od 1848. leta, ko se je začelo birokratično-centralistično vladanje, do novejšega časa postavodajstvo ni skoraj nič oziralo na kmetški stan. Dovolilo se je oderu hom pobirati vsakojake obresti in dolgove vsake vrste intabulirati na zemljišča in, dasi je dobro za javno pravo imeti urejene gruntne knjige, je ravno ta inštitut našemu kmetškemu stanu močno škodoval, ker je vsak upnik, kadar je kaj kmetu posodil, se dal precej intabulirati in tako so nastali sedanji neizmerni dolgovi. Največ teh dolgov je nastalo iz neizplačanih dedščin in kupnin. Zato bi bila velika potreba, da se dedno pravo, ki je še iz rimskih časov, za naš kmetški stan spremeni in uredi. Patrimonijalno premoženje, ako je v gotovini ali v vrednostnih papirjih, se lahko razdeli, ali kmetško posestvo se ne sme in ne more tako razdejeti kakor denar ali papirji. Tedaj bi se dedno pravo na kmetih moralo že zdavnaj tako urediti, da bi glavni dedič, ki ostane na gruntu, neko večjo pravico imel do patrimonijalnega posestva, kakor njegovi sodediči.

Druga napaka je po mojem mnenju, da se smejo intabulirati na kmetška posestva neplačane kupnine. Naš kmet, če ima gotovega denarja le toliko, da plača vadium in neznamen del kupnine, si le prerad k svojemu zemljišču kupi kak kos zemlje. Pozneje, se tolaži, bom že izplačal, kar ostane na dolgu; kupnina se pa intabulira na njegovo posestvo in kmet pride v če dalje večje dolgove, ker se obrestij plačati ne more.

Vsled samouprave so tudi javna bremena za kmeta silno narastla, ker imamo zraven državnih davkov še deželne, okrajne, občinske itd. priklade, ki se plačujejo v gotovem denarju. Kako je kmet v stanu prislužiti si toliko gotovega denarja, kolikor se dan za dnevom od njega zahteva? Tedaj se ni čuditi, da tako silno propada kmetški stan. Z rastjo revščine pa se množe berači, in to je spet velika nadloga, ki kmetu hudo breme nalaga. Berači se klatijo po deželi, dobivajo obleko, denar in druge reči, kar vse skupaj večkrat toliko znaša, kolikor kmet davka plačuje. In od tega bremena ni noben kmet izvzet, ker se berači, zlasti pa cigani, klatijo najraje po vaseh in posameznih kmetških hišah.

Pravosodstvo bi se glede na kmetijske razmere tudi moralo predrugačiti. Urejena justica

je se ve da dobra stvar, ali bi se vendar morala za kmeta urediti tako, da bi ne imel plačevati tako silnih stroškov pri vsakem pravnem činu. Zapuščinske razprave, namestu da bi se pri sodnih brezplačno razpravljale, se navadno izročujejo notarjem; tožbe, če so še tako malenkostne, sodnije navadno advokatom nakazujejo, namesto da bi jih kratkim potom reševale, in tako se zgodi, da v nekaterih okrajih stroški za taka pravosodna dela znašajo toliko, kolikor direktni davki.

Kdo se bo potem čudil, da kmet ne more zmagovati naloženih mu bremen in da leto za letom v huje dolgove zabrede, posebno če pridejo zaporedoma slabe letine, kakeršne so bile v zadnjih 10 letih. Omeniti mi je žalibog nesrečne prikazni, da se v mnogih krajih le prehudo širi žganjepijanstvo, katero je že marsikaterega nesrečnoža spravilo na kant. K vsem tem nadlogam pride še končno velika konkurenca zunanjih dežel v gospodarskih pridelkih, za žito iz Rusije in Amerike, za vino iz Hrvatske in Ogerske, da domači pridelki nemajo prave cene. Kako bo potem kmet prišel do gotovega denarja, katerega mu je vsaki dan treba za javne in domače potrebe? —

Navel sem celo vrsto nadlog, ki tarejo kmeta in zavoljo katerih materialno propada naš kmetški stan. Nastane zdaj vprašanje, ali je sploh mogoče še pomagati in kako? Razmere so res hude, pa obupati še ne smemo. Številke, katere sem navel o hipotekarnih dolgovih, so res neizmerne. Človek bi sodil, da se take ogromne svote nikdar ne bodo dale poravnati in da mora priti do splošnega poloma, ker je le še malo kmetov, ki so pravi lastniki svojih zemljišč, večina pa samo še po milosti svojih upnikov. A mi moramo misliti na sedanje denarne razmere in da je danes denarni promet ves drugačen, kakor poprej. Ako se je za odkup gruntne odveze na Kranjskem izplačalo kacic 9 do 10 milijonov goldinarjev, ne smemo obupati, da se tudi hipotekarni dolgovi ne bi dali amortizirati.

Pri drugem vprašanji, kako pomagati, moramo imeti pred očmi na jedni strani tista kmetijstva, katera so še v razmerno dobrem materialnem stanu, da jih obvarujemo propada, na drugi strani pa oni del kmetijstva, ki je že v dolgove zabredel in le še odvisi od prizanesljivosti upnikov.

Ohraniti, kar še ni propalo, se bo dalo po postavah, posebnostim kmetškega stanu primernih. Da se pa omogoči amortizacija hipotekarnih dolgov, bo morala dežela sama napraviti denarni zavod: deželno hipotekarno banko.

Zakonodajstvo se bo v prvi vrsti moralo pečati z dednim pravom na kmetih, kjer ne more tako ostati, kakor je dozdaj v navadi. Nek pot se mora najti, da tisti dedič, ki prevzame kmetško posestvo, ne bo imel preveč izplačati na dedščinah in se ne bode pri nastopu kmetije v take dolgove zakopal, da se propad kmetije že naprej vidi. Pri centralni vladi na Dunaji so se že začeli posvetovati o tem za kmetijstvo velevažnem vprašanji ter mislijo na postavo, s katero bi se uredilo dedno pravo na kmetih in določil za kmete neki eksistenčni minimum, ki se ne bode smel prodajati po eksekutivni dražbi, da se tako ohrani neodvisno kmetijstvo. V Ameriki že imajo tako postavo, po kateri je zabranjeno po eksekuciji segati na celo kmetijo — Heimstättengesetz. Tudi na Nemškem kaj jednecega nameravajo, da se zabranijo dražbe kmetških gruntov in se ne pahne toliko nesrečnih rodbin v beraštvo ter se s tem ne množi število državi nevarnih socialistov. Nadalje bo se moralo omejiti pravo intabuliranja dolgov na kmetška posestva. Tega mnenja je tudi slavni nemški učenjak bivši minister dr. Schäffle, kateri nasvetuje, da bi se zneski iz neplačanih kupnin in dednih deležev ne smeli intabulirati na kmetška posestva. Ako se to zabrani, potem zapremo tisti vir, iz katerega največ dolgov na kmetških posestvih nastaja. Sploh se bo moralo jedenkrat rešiti agrarno vprašanje in kmetijstvo tako podpirati, da bo pridnemu posestniku mogoče toliko prihraniti za svoje dediče, da ne bode treba zemljišča preobložiti s pravicami in dednimi deleži. Agrarno vprašanje je gotovo težavno, ali lotiti se ga vendar

moramo, da ne pridemo do nevarne socialne krize. Država mora dalje skrbeti, da pravosodje ceneje postane, zlasti da se kmetške zapuščinske razprave vršijo kolikor mogoče brez stroškov in da ne bodo sodnije pri vsaki pravdi zahtevale odvetniške intervencije.

To je tedaj naloga državnega in deželnega zakonodajstva, ako hoče pomagati kmetškemu ljudstvu. Pa treba je brze pomoči, ker je naše kmetško posestvo večinoma že tako v dolgove zabredlo, da kmet prav za prav ni več lastnik svoje zemlje, ampak njegovi upniki so pravi lastniki in kmet živi le na milost in nemilost na svoji zemlji, ker upniki ne silijo k prodaji, ne vedoč, kaj bi s tacimi zemljišči potem začeli. Omenil sem že amortizacijo hipotekarnih dolgov. Da se omogoči, morala bo dežela sama osnovati kak denarni zavod, čegar nalog bi bil amortizacija dolgov na kmetških posestvih.

O vsem tem in mnozih družih vprašanjih se bo imela posvetovati enketa, katero predlagam, ter potem storiti kmetijstvu koristne sklepe.

Iz teh nagibov tedaj sem izročil svoj predlog, katerega slavnemu zboru prav gorko priporočam. Ako se našemu trudu in delu, kar upam, posreči, da zares dejansko pomagamo našemu vrlemu kmetškemu stanu, stavili si bomo večni spomin v hvaležnih srcih naših potomcev; postavili pa bomo s tem tudi najtrdnjši temelj naši slovenski narodnosti, kajti, ako bo naš kmetški stan materialno dobro urejen, potem se nam nikdar ni bati nobene sile nasprotnih političnih sistemov, niti pritiska tujih narodov. Potem bomo Slovenci res svoji gospodarji v svojem domu, na slovenskih tleh, in s tem, da smo se trudili za blagostanje kmetškega stanu, skrbeli smo najbolj za blagor vsega slovenskega naroda. (Živioklici.)

V formalnem oziru nasvetujem, da se izroči moj predlog gospodarskemu odseku v pretres. (Dobro-klici.)

Načrt postave,

s katero se dodatno k § 28. stavek 8 občinske postave z dne 17. februarja 1866 in k § 116. mestnega statuta Ljubljanskega od 9. junija l. 1850. uravnava izdavanje ženitovanskih oglasov v vojvodini Kranjski.

S privolitvijo deželnega zbora Moje vojvodine Kranjske ukazujem tako-le:

§ 1. Vsaki mož, ki ima v kaki občini vojvodine Kranjske domovinsko pravico in se hoče ženiti, mora to svoji domači občini ustmeno ali pismeno naznaniti.

§ 2. Ako zoper njegovo ženitev ni nobenega v § 3. omenjenega pomisleka, mu župan s privolitvijo občinskega starešinstva (mestnega magistrata) vsaj v 14 dneh po sprejetem oglasu izroči ženitovansko oglasnico.

§ 3. Ta oglasnica se sme odrekati le v sledečih slučajih:

1. Ako je ženin od občine ali iz kake javne dobrodelne naprave dobival miloščino in odtelej še ni preteklo vsaj jedno leto.
2. Ako je dokazano, da se ženin živi od beračenja, ali da nema toliko premoženja ali zaslužka, da bi za silo zadostovalo za preživitev njegove rodbine.
3. Ako je ženin dokazano tako slabega zdržanja, da se je po pravici bati, da za potrebni živež svoje rodbine in za dobro izrejo svojih otrok ne bo vestno skrbel.

§ 4. Ako župan iz katerega v § 3. omenjenega uzroka ženinu ženitovansko oglasnico odreče, mu mora uzroke vsaj v 14 dneh pismeno naznaniti.

§ 5. Zoper županovo odreko se sme ženin v 14 dneh pritožiti pri občinskem odboru, zoper razsodbo odbora pa v ravno istem obroku pri deželnem odboru.

Ako manjšina občinskega starešinstva ali mestnega magistrata izročitvi ženitovanske oglasnice oporeka, ima tudi pravico se v 8 dneh pritožiti pri občinskem odboru, in župan ženinu ne sme izročiti oglasnice, dokler občinski odbor te pritožbe ne reši.

§ 6. Ta postava zadobi veljavo tistega dne, ko se razglaši.

§ 7. Mojemu ministru notranjih zadev se nalaga izvršitev te postave.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. oktobra.

Minister prvomestnik grof Taaffe dospel je včerajšnji dan v Inomost, od koder se bode podal na ogled nove železniške proge v Predalsko. — Zopet je prišla na površje govorica, da bode namestnik baron Pretis v kratkem zapustil svoje nepodno službovanje v Trstu ter se prestavil v Inomost.

Česki deželni odbor je sklenil v izvedenje deželnozbornskega ukrepa glede priprav za zgradbo novega muzeja osnovati dotično enketo, v katero sta pozvana odbornika Kvičala in Volkelt. Vodstvo muzeja se pozivja, da odpošlje svoje poverjenike. — Formulovanje dopisa do namestništva za priobčenje podatkov, da se izdela po deželnem zboru naloženi načrt volilne reforme, se je po strastni debati odgodil, dokler ne bode vseh nemških odbornikov pri sebi. Pri zadnji je bil jedini Nemec Volkelt.

Klub **hrvatskih** državnih poslancev sklenil je s 24 proti 6 glasom vzprejeti predlog Miškatičev, da se po obravnavi vprašanja o grbih zopet udeležijo zborovanj. Na to je poslanec Mihailović izjavil, da odloži svoj mandat in njemu bode baje sledila še dva hrvatska poslanca. — Kraljevi komisar baron Ramberg je odredil zaradi velike bede po Zagorji nekaj nadložnih stavb po županstvih Krapina, Zlatar in Varaždin. Vsega vkup se je za to odmerilo 47.000 gld., večidel za ceste. Županstvom so se denarji že nakazali ter jim naročilo, da se imajo dela tako poprijeti ter mezdo takoj izplačevati. — „Pozor“ obrnil se je v sredo s člankom „Videant consules“ zopet do hrvatskih državnih poslancev, s katerim jim predločuje obupanje ljudstva, videčega pred seboj materialen propad, razjarjenje trgovcev in obrtnikov, nezadovoljnost meščanov zaradi utesnenja osebnosti in vsake druge svobode, mišljenje inteligencije, razžaljene v domoljubnih njenih čutih, katera v Magjari ne more spoznavati providencijsko ljudstvo, po Bogu postavljeno v to, da Hrvatoma vedno zapoveduje. Pozoru ne zadostuje, da se ustanovi samo poprejšnje stališče, nego zahteva z revizijo nagodbe končno rešitev hrvatsko-ogerskega vprašanja. „Ako naši poslanci neso prišli do spoznanja, da se s krparijo današnje stališče Hrvatske nasproti Ogerskej ne dá zboljšati, nego da je neogibno treba revizije ustave, onda bi bilo za blagor našega ljudstva in za unijo boljše, da odstopijo od političnega torišča.“

Czango-Magjari, katere je magjarski šovinizem pred nekaj meseci z jako zapeljivimi obljubami izvalil iz njihovih bukovinskih naselbin, nudeč jim na ogerskih tleh zemljišča in vsega v ozibljivi, našli so v svoji domovini strašansko prevaro. Res, da so jim odkazali mnogo puste poplavljenе zemlje ter jih z začetka podpirali z živežem, a navdušenje za nje je kmalu izpuhtelo in zdaj se nahajajo v jako žalostnem položaju. Ne imajoč gradiva za stavbo stanovanj, ne žita za posetev, ne živeža, pripravljajo se kar v tolpah na povratek v svoja prejšnja biva-

zbrano odločnostjo potisnil sem ga v žep, kakor bi take stvari za me ne bile več nove, kakor bi ne bilo prvokrat. Srce se je v meni zlobno vzdigovalo in otrpnilo; do pozne noči hodil sem po sobi gori in doli z nagubanimi obrvmi in stisnjenimi ustni stiskal sem z roko v žepu ogreti nož in pripravljaj se na nekaj strašnega. Ta nova čustva so se me tako polastila in me tako veselila, da prav za prav nesem več mislil na Zinajido. Vedno mi je hodil na misel — „Aleko, molodij cigan,“ — „kuda krasavec molodij? — Leži!“ a potem: „ti ves obrizgan krovju! . . . O, što ti sdelal? . . . Ničega!“ S kakim strašnim smehom ponovil sem ta ničega. Očeta ni bilo doma, mati, katera je bila nekaj časa na skrivnem jako razdražena, opazila je pri večerji moj mračen vid in vprašala me je: kaj se tako držiš kakor miš v kaši? Za odgovor sem se jaz samo zaničljivo nasmejal in mislil sem si: ko bi ti vedela! Ura je odbila najst, odšel sem v svojo sobo, pa nesem se slekel, čakal sem do polnoči: nazadnje odbila je ura dvanajst. Čas je, mrmral sem m skozi zobe, zapel se do vrha, zasukal rokave in podal se na vrt. (Dalje prih.)

lišča v Bukovino, kjer jih pa zopet pričakuje strašna beda. Mnogo jih je pobrala na magjarski zemlji lakota in epidemične bolezni. Ob enem se nam bode ob tej priliki zopet odkrila gnjiloba magjarske uprave, ker bode skoro gotovo ta zadeva v parlamentu prišla v razgovor. Poslanec Dezider Gromon, ki je bil po Nagyji imenovan kraljevim komisarjem, našel je Czango Magjare že v obupljivem položaju; in ko bi hotel objaviti prave vzroke teh žalostnih razmer moral bi odkriti mnogo nepravilnosti, katere so pa parlamentu, kakor tudi finančnemu in komunikacijskemu ministerstvu povsem znane. Jeden podjetnikov, ki je imel v tej zadevi opraviti, žuga, da bode, ako se priredi preiskava, prijavil konkurs, in potem bode sodišče prisiljeno iz njegovih knjig konstatovati, na kak način so upostavljene nekatere svota. Govori se že več tednov, da je bila vsa ta agitacija za repatriiranje bukovinskih Czangov napeljana in izvedena za to, da se jednemu podjetniku obrežnih nasipov privede do dobrih in ceneni delavci, ko so ga bili zapustili najeti Italijani, Tisza je baje Gromonu svetoval, da naj po svoji najboljši vesti napravi poročilo o vseh dogodkih in tako smemo pričakovati, da se bode vsa stvar kmalu razjasnila strmečemu svetu.

Vnanje države.

V predhodnej seji **srbske** skupščine se je v sredo objavila nova lista ministrov. Na to je ustopil ministrov prvomestnik Kristić z nemim pozdravom — Prečitano poročilo verifikacijske odseka konstatuje dogodivše se nepostavnosti pri volitvah ter priporoča osnovati preiskovalno komisijo. Poročilo imenuje osemnajst volitev nepravilne ter zahteva, da se dotičniki do določbe konstituirane skupščine nemožno udeleževati zborovanj. Pri volitvi predsedništva zmagalo je šest radikalnih kandidatov z večino 72 do 89 glasov, dočim je najboljši naprednjak dobil 51 glasov. — V včerajšnji otvorilnej seji skupščine prečital se je kraljevi ukaz, s katerim se imenujeta predsednika skupščine, na to pa ukaz, ministru prvomestniku otvoriti skupščino. Takoj za tem pa je sledil drugi ukaz, s katerim se skupščina zaključuje. — Novi premier srbski, Nikola Kristić, doma je iz Sriema; služil je v tridesetih letih v Petrovaradinskem krajiškem polku, ob času kneza Miloša pa je prišel na Srbsko, služil ondu v juridičnem in upravnem oddelku, ter bil dolgo let policijski načelnik v Beogradu. Ko je nastopil knez Mihajl prestol, prevzel je Kristić ministerstvo notranjih stvari v kabinetu J. Garašaninovem, ter bil po njega odstopu l. 1867. načelnik kabineta. Po umoru kneževem pa je stopil v pokoj ter do lanskega leta, ko ga je kralj Milan poklical v senat, ni opravljal nobene službe. Po svojem političnem mišljenju spada Kristić k strogo konservativnej stranki.

Bolgarsko sobranje je sklenilo agende vojnega ministerstva deliti v strogo vojaške in ekonomske zadeve. Vojni minister naj bode naprej vodil le administracijo v strogo ekonomičnej smeri, ne da bi se umešaval v vojaško organizacijo, ter naj bode odgovoren komori. Vrhovno poveljstvo imel bode po ustavi knez, komur se pridruži generalni štab. — Zanimivo je vedeti, kako se bode nasproti temu sklepu vedel Jonin, bode-li zadovoljen, da s temi uveti vzprejme ruski general Lesov svoj vojni ministerstvo. Doslej Jonin še ni obiskal nobenega novih bolgarskih ministrov in tudi ne predsednika državnega sveta, pač pa Karavelova; prišedšega iz vzhodne Rumelije, kar se je v Srečji jako opazalo.

Angleška vlada bori se v izvajanju nameranih reform v Egiptu z velikimi težkočami; pred vsem pa jej primanjkuje potrebnega denarja. Sir Evelyn Baring, novi angleški zastopnik v Kajri, toži, da je egiptski državni zaklad sedaj obremenjen z velikimi izdatki. Vojna v Sudanu in posadna vojska požró velikanske svote in vrhu tega se imajo še izplačevati odškodnine za ugonobljen tuj metek v Aleksandriji. Misel na končno aneksijo Egipta po Angležih ali pa ustanovitev trajnega britanskega protektorata imenuje Baring brezumno; tako politiko da bode on po močeh odbijal. Na drugej strani pa ničesar ne hasne, ako se vedno terja skoučatek reform. Nemogoče je, vse ob jednem storiti. Egiptska vlada da stori vse, kar je v njenej moči, ter se véde zelo lojalno, a preteklo bode mnogo mnogo časa in izdalo se dokaj denarja, predno se bodo mogle dopolniti in v život spraviti nameravane reforme.

Dopisi.

Iz Trsta 4. oktobra. [Izv. dop.] Naj omenim prvo sijajno slavnost „Delavskega podpornega društva“, ki se je pričela s tem, da se je obletnica blagoslovljenja zastave v 30. dan m. m. zjutraj obhajala z veliko sv. mašo pri sv. Jakobu. Društveni

mešani zbor pel je po lastnem pevovodji sestavljeno mašo tako spretno, da se je sleherni čutil. Ženski odbor obkolil je v presbiteriji društveno zastavo ter jej privezal nov trak, pravo mojstersko delo gospe Drenikove v Ljubljani, katero občudujejo Tržaške prve strokovnjakinje jednaci del, rekoč, da še takega traku neso videle. Popoldne ob 5. uri začela se je veselica pri „Zelenem hribu.“ Kljuba slabemu vremenu zbralo se je toliko občinstva, da je bila gnječa. Vse točke programa vršile so se izvrstno. Počastili so to veselico tudi štab in častniki ruske korvete „Strelok“ ter se radostno zabavali. Pri odhodu spolnila se jim je radostno želja, posamični gospodje pripeli so vsacemu društveno znamenje na prsa.

Videli so, da se Slovan v laškem (?) Trstu narodno zabava, da zna ceniti in ljubiti svojega vladarja in časti svoje slovanske brate kot dobro mu došle goste. Dasiravno ni nihče vabil ruskih častnikov, vabili so jih veliki plakati na vogalih po Trstu, katerim vabilom sledil je vsak patrijot, če tudi ni bil specijalno povabljen. Policija se vé, da je ugrabila, kdo vruga je Ruse na slavnost vabil? Smešno je, da se vsi tako Rusov bojé; mi se jih gotovo ne, mora že uzrok biti, da je severni strijc vsem našim nasprotnikom bav-bav.

Danes popoldne pa je bil pogreb nečega mornarja ruske korvete „Strelok“. Udeležba je bila velikanska, bil je pravi vojaški pogreb. Stotina vojakov z godbo na čelu, za njimi voz s krsto, pomikalo se je počasi v pravoslavno cerkev. Štab in častniki ruske korvete šli so za vozom v gala: opravičeni ljudje, krepke rasti; jednako mornarica: vsi od kraja krepke in lepe postave; za temi je stopal general Kober z velikim spremstvom častnikov in ruskim konzulom.

Tržačani, ko so videli ruske častnike in vojake, so kar vkup vreli; kmalu se je nabralo na tisoče ljudstva. Na stari šrang ustrelili so trikrat in skazali zadnjo čast umrlemu Rusu na tujem, kateri je imel gotovo sijajnejši pogreb ko v domovini.

Dopolnilne volitve v Tržaški mestni zbor se ravno kar vrše. Progresovci napeli so vse pripomočke. Politično Tržaško društvo (laško) se še ne gane; kaj ti čudni čudeži mislijo, ne vedo bogovi. Društvo „Edinost“ se v te volitve ne bo utikavalo, dokler so razmere take, in bo laško patrijotično društvo jahalo staro laško kljuso, ki le takrat koraka, kadar ima ovsa.

Progresovci postavili so dr. Derina, katerega oči so z družimi irredentariji vred čez lužo obrnene. Patrijotično društvo še nema kandidata, v III. razredu prodere lahko, ako veljavnega moža postavi, vkljub cesarskim in nekaterim irredentarskim uradnikom pošte, deželne sodnije itd. V Trstu je mej uradniki irredentizem jednak Ljubljanskim ustanovam.

V Dalmaciji se je vršila trgateg, vina je obilo. Francozje pokupujejo cele ladije vina in ga pošiljajo domov. V Trstu vrši se trgateg zdaj in bode srednja letina, suša ga je polovico ugonobila. Prosekar bo letos sladak ko med in ga je še precej.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnje številko našega lista zaplenila je c. kr. državno pravdnštvo zaradi dopisa „Iz Pulja“. Da odškodujemo nekoliko p. n. naročnike, priredili smo prilogo.

— (Iz Selc) se nam piše v 30. dan sept.: V nedeljo 23. dan t. m. bila je pri nas redka slovesnost. Naš občeljubljeni župnik gosp. Vincencij Mayer praznoval je 25 letnico, odkar je župnik v Selcih. Vsa fara udeležila se je slavnosti in naša cerkev je malokdaj tako polna ko takrat. Ob 9. uri poklonila se je šolska mladina z učiteljem g. župniku, deklica izroči s primernim nagovorom šopek svežih cvetic. Potem pokloni se župan ter izroči diplomu častnega občanstva, a farmani poklonili so g. župniku lep srebern in pozlačen pokal v spomin. Gg. duhovni, bivši kaplani v Selcih, izročili so mu lepo izdelan srebern križ. Potem se je vršila slavnost v cerkvi, katera je bila od zvonaj z mlaji, venci in slavoloki okrašena. Zvečer bila je serenada

in umeteljni ogenj in streljanje. Vse je kazalo, kako priljubljen je naš gospod župnik Mayer.

— (Nesreča.) Včeraj dopoldne pal je tesar Tine Babnik vulgo „Dramežek“ raz streho gosp. Plautz-ove hiše v Spodnji Šiški. Zlomil si je jedno roko, poškodoval se na glavi in pretresel možjane, poškodoval se sploh tako silno, da je, akoravno je g. Plautz menil, da ni nič hudega, takoj popoldne dušo izdihnil.

— (Slov. Bistričanje) si že dolgo prizadevajo, da bi se sedanja vojašnica razširila tolikanj, da bi imeli vedno cel polk konjice. Sedaj prišla je končna odločba, — ministerstvo se ne strinja z dotično prošnjo.

— (Skladbe, zložil F. S. Vilhar) imenuje se knjiga, ki bode te dni beli dan zagledala, posvečena slovenskemu in hrvatskemu narodu. Po dosedanjem uspehu skladateljevem in po pregledu rokopisov njegovih sodimo, da bode s to knjigo radostno iznenadejan ves slovanski svet in da bode osobito slovenski in hrvatski narod segel po tem najnovejšem umotvoru. Mi hočemo pripriliki obširno o tem delu govoriti; za danes zabeležimo na tem mestu prezanimivo vest, da je mesto Karlovec, kjer živi nadepolni naš skladatelj, za izdajo tega dela posodilo znatno svoto petsto goldinarjev in vrhu tega naročilo se na 25 izvodov omenjene knjige. Želimo, da bi nadepolni skladatelj tudi drugod našel jednako podporo, zlasti pa pri svojih ožjih rojakih.

— (Trgatev) je letos nenavadno obilna v Brdih, prav dobra v Furlaniji, obilna v Braniški dolini in v nekaterih Vipavskih krajih, primeroma dobra v oriški Gokolici, slaba pod Čavnom, prav revna na Krasu, kjer je bila toča hudo potolkla.

„Soča“.

— (Nova brzojavna postaja) združena s pošto a z omejeno dnevno službo, pričela se je s 1. dnem t. m. v Velenji.

— (Premembe v Lavantinski škofiji.) G. Rakoše postal je župnik v Bučah, g. Val. Kranjc kaplan v Žetahh, g. I. Wolf pa kaplan v Lučah.

— (Razpisana je služba) nadučitelja ob enem šolskega vodje na dvorazrednici v Vinici. Plača 500 gold., službena doklada 50 gold. in stanovanje. Prošnje do 25. t. m. na okr. šolski svet v Črnomlju.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 4. oktobra. Danes odpustili so iz tukajšnjega zapora osebe, ki so zaradi znane trtno-ušne afere v kazenskej preiskavi.

Dunaj 6. oktobra. Uradni listi Dunajski in Budimpeštanski priobčujejo cesarsko ročno pismo do Kalnoky-ja, Taaffe-ja in Tisze, s katerim se sklicujejo delegacije v 23. dan t. m. na Dunaj.

Budimpešta 6. oktobra. Spodnja zbornica. Tisza objavlja sklicanje delegacij. Iranyi utemeljuje predlog glede izseljevanja Czangov. Helfy motivira v daljšem govoru znani protipredlog o hrvatskem vprašanji.

Budimpešta 6. oktobra. Morilci Maylatha: Sponga, Pilety, Berecz na smrt obsojeni. Vsi apelovali.

Berolin 4. oktobra. „Kreuz-Zeitung“ piše: Na Dunajskem dvoru opazujejo se uplivi za Hrvatsko. Nasprotniki dualizma so za to, da se država razdeli na troje. Da se upogne magjarska hegemonija, naj se osnuje Velika Hrvatska z Bosno in Hercegovino.

Peterburg 6. oktobra. „Journal de St. Peterbourg“ dementuje vest o zaporu mnogih častnikov, potem o najdenji dinamitne zaloge in omenjanem ustanku južnoruskih kmetov, kjer se je šlo le za usmrtenje nekega graščinskega oskrbnika in oropanje jednega uradnika.

Pariz 5. oktobra. „Figaro“ in „Gaulois“ zagotavljata, da je španjski poslanik izročil Ferry-ju in Challemel-u noto, v katerej se naštevajo pritožbe španjske vlade, se zahteva kaznovanje prouzročiteljev manifestacij v 29. dan septembra ter terja primerno zadostitev za zasramovanje. Challemel in Ferry sta te zahteve jako ugodno vzprejela.

Madrid 5. oktobra. Kralj in kraljica obiskala sta opero. Burne ovacije.

Volitev poslancev velikega posestva potrjena!

Alea jacta est! „Kar na vrat na nos,“ rekel bi ranjki dr. Bleiweis, potrdile so se danes volitve vseh poslancev velikega posestva. Še pred sejo povedali so narodni poslanci, da verifikacija ne pride danes na dnevni red, — kar se je počelo zopet pogajanje! Do 1/4 12. uro ni pričela seja. Pravilo se je v koridorih, da nemški poslanci baje zahtevajo, da se verifikacija danes izvrši, tako ali tako, drugače da s protestom zapuste zbor. Tudi njih organ „Wochenblatt“, ki je danes izšel, to naznanja. Ob 1/4 12. uro se prične seja.

Predseduje deželnega glavarja namestnik župan Grasselli. Poročevalec verifikacijskega odseka je g. Kersnik, kateri po kratkih besedah nasvetuje, da se volitev vseh desetih poslancev velikega posestva potrdi. Baron Apfaltrern podpira predlog verifikacijskega odseka in izjavi, da ako bi se ne bilo vseh deset volitev potrdilo, bi bil to nemškimi poslancem migljaj, da bi bili zbor, sicer neradi, zapustili. Konečno hvali izjavo poročevalca g. Kersnika, da zdaj, ko stopijo politična vprašanja v drugo vrsto, bode delovanje zbora složno in uspešno.

Dr. Vošnjak pravi, da ne more novo poročilo verifikacijskega odseka biti na dnevnem redu, kajti tako mora biti 48 ur poprej v rokah poslancev, na dnevnem redu je le prejšnje poročilo, ki zametava volitev Dežmana, dr. Schreya in Mauerja.

Poslanec profesor Šuklje govori jako navdušeno za potrjenje volitev. On, da je bil vsekdar naroden, nasprotne vlade da so ga preganjale, a o tej zadevi da bode glasoval s popolnem mirno vestjo za potrditev, ker ni nikake stvarne napake, ampak so le formalne pomanjkljivosti. Tudi deželna korist zahteva to, da se že jedenkrat neha deželni prepir, ali če to ne, da se vsaj sklene premirje, da dobi narodna stranka duška. (Bravo-klici in glasen smeh in oporekanje.)

Dr. Zarnik odločno zahteva, da se spoštuje § 29 opravnega reda, da mora predlog tiskan biti vsaj 48 ur v rokah poslancev. Dr. Zarnik opozarja, kako je narodna stranka v tej zadevi postopala: ko ni hotela prejšnja večina deželnega zbora spoštovati § 29, zapustili so narodni poslanci vsi zbornico Šuklje-jeve izjave uaznači dr. Zarnik za prazne fraze. (Občinstvo glasno odobrava.)

Predsednik Grasselli občinstvo jako strogo pokara, da nema izraževati zadovoljnosti ali nezadovoljnosti, drugače bode takoj ukazal izprazniti galerije.

Poslanca dr. Zarnika pa graja g. Grasselli zaradi izjave o Šuklje-jevem govoru.

Poslanec Klun nasvetuje konec debate.

Dr. Zarnik in dr. Vošnjak ugovarjata klicujoč: Tedaj še govoriti ne smemo! To je odveč!

Poslanec Svetec zahteva, da se opravljeni red v ničemer ne prekorači.

Glasuje se, ali se naj o ustnem poročilu verifikacijskega odseka sklepa ali ne, po imenih.

24 poslancev glasuje z da, sedem z ne, mej njimi: dr. Zarnik, dr. Vošnjak, dr. Dolenec, Svetec, Karol Rudež, Robič, Mohar; šest poslancev pa je nenavzočnih, mej njimi štirje narodni in Thurn pa Braune.

Gospod deželni predsednik baron Winkler se nekoliko anticipando zahvali deželnemu zboru v imenu vlade za sklep (?), kateri ne bode deželi v škodo, nego v korist.

Dr. Vošnjak govori jako odločno proti potrjenju volitev, ker so in ostanejo nepostavne.

Papeža poročilo je to obširno dokazalo, narod ve za nepostavnosti, tu tedaj ne gre zatiskati oči. Govornik pravi, da je in bo stal na narodnem stališču, da pa, če se volitev potrdi, je narodna čast teptana z nogami. Kakšna pa je korist za narod? Govornik ne vidi nobene, tudi volilni red bode zginit raz dnevni red. Ljudstvo na deželi in v mestih pa neče vedeti o nikakih skrivnih spletkah, ono hoče, da velja postava in pravica.

Dr. Zarnik pravi, da ne odsekovo poročilo, ne baron Apfaltrern nesta njega nič prepričala o postavnosti volitev. Prej smo bili vsi udje narodne, ne, — leve stranke jedini, da je volitev nepostavna; zdaj pa se na jedenkrat trdi, da je belo črno, ko se je prej trdilo nasprotno. Tudi se ne sliši o nikakem odškodovanju, o nobeni kompenzaciji. Za čemu bi se tedaj nepravilne volitve potrjevale? Dr. Zarnik pravi, da se mu zdi, kar dela narodna stranka, kakor za pustni dan na čast Kurentu. Danes si nakopije ista, s tem da potrdi volitve, grozno veliko blamažo, ali kakor Nemški pregovor pravi, poslužujemo se izreka: „Jeder hat das unveräusserliche Recht sich zu blamiren“, katerega se nekateri gospodje v polnej meri poslužujejo danes; dr. Zarnik pa pravi, da s ga s svojimi somišljeniki neče, da bi se nasprotniki smehljajoč in rogajoč iz njega norca delali, kakor to store iz družih gospodov narodne stranke. Govornik pravi, da obžaluje, da ni ubogal ranjcega dr. Bleiweisa, ko je ta hotel, da izstopi iz zbora. Vlada bi bila morala razpustiti zbor in ne bilo bi treba v njem narodni stranki biti dolgih šest let narodu na škodo. A takrat se ni nikdar javno izreklo, da se izstopi iz zbora, zdaj se je pa to storilo v poročilu verifikacijskega odseka. Dr. Zarnik pravi končno, da bi se ranjki dr. Bleiweis in Jurčič v grobu obrnila, ko bi vedela, kaj danes narodna stranka dela. On je proti potrjenju volitve.

Svetec stvarno in o posameznih glasovih dokazuje nepostavnost volitve. Dr. Dolenec pravi, da ne more za potrjenje glasovati, ker se pri nasprotnikih ničesa doseglo ne bo. Mali poskus, kateri se je napravil, da bi pokazali svojo spravljivost, spodletel je; oni so in ostanejo nespravljivi kakor prej.

Govori še Apfaltrern in dr. Poklukar, kateri protestuje zoper izraz barona Apfaltrerna, da bi bilo nepotrjenje volitev „Missachtung der verfassungsmässig gewährleisteten Rechte.“ Deželni zbor je sodišče nad volilno komisijo, kar on sklene, velja končno. Nekateri narodne stranke obrnili so se le na milejšo stran. Ko je Svetec odločno še jedenkrat dokazoval nepostavnosti, govori deželni predsednik Winkler nemški proti dr. Vošnjaku in dr. Zarniku, češ: da čast slovenskega naroda ni engazirana, da slov. narod ne pričakuje, da se volitve zavrzijo; vsaj je 27 poslancev za, in le 10 glasov nasproti; narod da pričakuje, da deželni zbor deluje složno in mirno v prospeh slovenskega in nemškega naroda na Kranjskem. Proti dr. Zarniku pravi baron Winkler, da ni govoriti o kompenzacijah, ampak le o tem, ali je volitev postavna ali ne. Z njegovega vladnega stališča mora izreči, da so volitve veljavne in naj se potrdi.

Poročevalec Kersnik zagovarja predloge verifikacijskega odseka. Konečno pravi, da ni treba žugati z mnenjem naroda, da ni treba skozi okno govoriti in hujskati. Zarnik, Vošnjak in Svetec da so vzrastli v opoziciji, da pa je treba tudi mladostne elastičnosti (klici: Aha!) in da se je treba otresti slabih tradicij in nastopiti pot, ki pelje k uspešnemu delovanju, in da se dela na prid in korist naroda. Glasuje se po imenih in zavzre se prejšnji predlog odsekov, da se volitev ne potrdi, katerega je prevzel g. Svetec, s 26 glasovi proti šesterim (Zarnik, Vošnjak, Svetec, dr. Dolenec, Robič, K. Rudež); 7 poslancev je bilo odsotnih. Dr. Bleiweis predlaga konec seje. Dr. Vošnjak zahteva, da, ker se je zmirom trdilo, da se rešita verifikacija in volilna reforma v jednej seji, naj se seja nadaljuje. A večina sklene konec seje ob 3/4 2 uri popoldne. Obširno poročilo sledi.

Slovansko pevsko društvo na Dunaji.

P. n. slovanskim pevcem na Dunaji in prijateljem slovanskega petja v obče!

Zpév a k vlasti láska,
Všech Slovanův páška!

Slovansko pevsko društvo na Dunaji pričelo je s 1. oktobrom t. l. svojega obstanka tri in dvajseto leto!

Svojeji zadači, namreč: skrbno gojiti slovansko petje, v javnosti dostojno zastopati veliki in mogočni živeli slovanski, podpirati in širiti vzvišeno misel slovanske vzajemnosti v središču države avstrijske, — zadostovalo je naše društvo vedno popolnem. Koj pričetkom svojega marljivega, neumornega, na vse strani plodunosnega delovanja posrečilo se mu je priboriti si jedno prvih mest mej najizbornejšimi Dunajskimi pevskeimi društvi.

Vsled umetniških svojih produkcij pridobilo si je naše društvo najboljšo ime, ki si ga je tudi ohranilo do danes!

Najboljši dokaz temu so mnogoštevilne koncertne besede, ki jih je društvo priredilo in ki so se vseobče priljubile, tako, da so umetniki svetovne slave, kakor n. pr.: Brodsky, Davison, Dreischock, Laub, Lešeticki, Ondříček, Rubinstein i. dr. vedno radi sodelovali. Priča temu so tudi mnogoštevilne slavnosti družih društev, pri katerih je naše društvo sodelovalo. Govoré pa tudi glasno za slavo našega društva neopisljivi triumfi, s katerimi je bilo vzprejeto o raznih prilikah, tako n. pr. pri zborih slovanskih pevskeih društev v Pragi, Brnu, Prerovi itd. Naše društvo slovi v širni Avstriji, a tudi izven njenih mej. Za dobro ime našega društva priča celo nasprotna kritika, ki je, akoravno često pristranska, vendar priznala umetniško vrednost javnih naših produkcij, kazala na vrlino slovanskih pesni ter umetniških genijev slovanskih!

Narodno petje bilo je od nekdaj najjače sredstvo za probujenje, razširjenje, ukrepljenje narodnega mišljenja in življenja: tim jače naj torej doli slovansko petje ob Donavi in buči srca vseh v metropoli avstrijske in drugod živečih Slovanov k novim vzvišenim domorodnim činom!

Podpisani odbor dovoljuje si nujno prositi vse na Dunaji bivačje pevce raznih slovanskih narodnostij, kakor tudi prijatelje slovanskega petja in napredka i drugod, da se prav mnogoštevilno upisujejo v naše društvo za sodelujoče člane, za podpornike in ustanovnike. Vsak, ki čuti in biva na Dunaji kot Slovan, naj smatra za sveto domorodno dolžnost, pristopiti k našemu društvu, da more ono i na dalje razvijati se ter izvrševati v vsakem oziru važne in težke zadače!

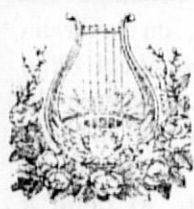
In zaori naj vnovič in mogočno iz stotine navdušenih grl slovanska pesen ob Donavi! Starodavno naše društvo naj pomlajeno pribori si zopet z združenimi močmi novih laborov! Na zdar!

Odbor

slovanskega pevskega društva na Dunaji.

Opomnja: Društvene vaje so vsak petek zvečer ob 7. uri počeniš I. Salvatorgasse 12, kjer se sprejemljejo tudi novi sodelujoči udje. Podporniki in ustanovniki naj se blagovolé oglašati ustno ali pismeno v društveni pisarni I. Bräunerstrasse 6, pri društvenem predsedniku g. dru. J. Lenocho. Tam mogó se poizvedeti razne natančnosti, a tudi pismeno dajejo se razjasniti.

Slavna uredništva slovenskih časopisov so uljudno naprošena, da blagovolé prijazno ponatisniti ta poziv.

Občni zbor
pevskega društva Ljubljanske čitalnice

bode
v ponedeljek 8. t. m. zvečer ob 8. uri
v steklenem salonu čitalnične restavracije.

SPORED:

1. Poročilo odstopivšega odbora.
2. Volitev predsednika.
3. Volitev odbora.
4. Posameznosti.

V Ljubljani, v 4. dan oktobra 1883.

Odbor.

Tuji:

dne 4. oktobra.

Pri **Slonu**: Reif z Dunaja. — Poženel iz Idrije. —
Guitle z Dunaja.
Pri **Malič**: Kvas iz Trsta. — Fesler z Dunaja. —
Martetto iz Trsta.

Umrli so v Ljubljani:

29. septembra: Marija Dorn pl. Marwald, višjega finančnega svetovalca žena, 63 let, Fran Joževa cesta št. 5, za oslabiljenjem vsled starosti.

30. septembra: Anton Rome, delavčev sin, 11 mes., Poljanska cesta št. 18, za vnetico v grlu.

3. oktobra: Ana Driquet pl. Ehrenbruck, podpolkovnikova udova, 93 let, Križevniške ulice št. 7, za oslabiljenjem. — Marija Valjavec, gostija, 78 let, sv. Petra št. 23, za oslabiljenjem.

V deželnej bolnici:

27. septembra: Marija Ocvirk, delavčeva hči, 2 leti, za sušico.

V vojaške bolnici:

2. oktobra: Jakob Eibenitz, poddesetnik, 21 let, za vnetjem trebušnih kožic.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
4. okt.	7. zjutraj	729.70 mm.	+ 8.6° C	sl. zah.	d. jas.	7-7 mm.
	2. pop.	728.40 mm.	+ 13.2° C	sl. jz.	obl.	dežja.
	9. zvečer	726.32 mm.	+ 12.0° C	sl. szh.	obl.	
5. okt.	7. zjutraj	726.06 mm.	+ 10.6° C	sl. zah.	obl.	0-10 mm.
	2. pop.	727.36 mm.	+ 12.4° C	sl. vzh.	obl.	dežja.
	9. zvečer	729.56 mm.	+ 7.8° C	sl. vzh.	d. jas.	

Srednja temperatura obeh dni je znašala + 11.3° in + 10.3°, za 1.8° in 2.7° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dné 6. oktobra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	8	12
Rež,	5	20
Ječmen	4	23
Oves,	2	76
Ajda,	4	87
Proso,	5	4
Koruza,	5	60
Leča	8	50
Grah	8	50
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	2	68
Maslo, kilogram	—	96
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	70
" povojen,	—	78
Surovo maslo,	—	85
Jajca, jedno	—	2 1/2
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	60
Telečje	—	62
Svinjsko	—	60
Koštrunovo	—	32
Kokoš	—	40
Golob	—	17
Seno, 100 kilogramov	1	96
Slama,	1	78
Drva trda, 4 kv. metre	6	60
" mehka, " " "	4	40

Dunajska borza

dné 6. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld.	50 kr.
Srebrna renta	79	05
Zlata renta	99	85
5% marcna renta	92	90
Akcije narodne banke	841	—
Kreditne akcije	291	60
London	119	90
Napol.	—	50 1/2
C. kr. cekini	5	66
Nemške marke	68	70
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	167
4% avstr. zlata renta davka prosta	99	70
Ogrska zlata renta 6%	119	60
" " " "	87	35
" papirna renta 5%	86	05
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103	15
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	—
Kreditne srečke	100 gld.	168
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	108
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	227	25

Slika pesnika S. Gregorčiča,

kakeršna je bila v zadnji številki „Škrata“, dobiva se na fin in močen papir tiskana v „Narodnej tiskarni“. — Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Kovačnica,

katera stoji poleg velike ceste na Sap-u pod Šmarjem, daje se precej v najem. Opomniti je, da daleč na okrog ni kovačnice. — Pojasnila daje

Ana Mazik,

v Šmarji pod Ljubljano.

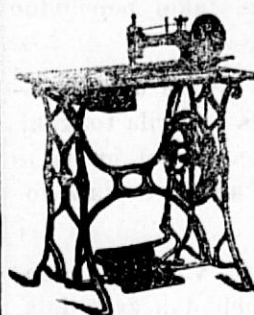
V najem

se daje s 1. januarjem 1884. blizu Mokronoga ležeč, v dobrem stanju se nahajajoč

mlin z žago

vred. — Natančneje pové

(641—3) graščinsko oskrbnistvo v Mokronogu.

C. k. privilegij za zboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jaz,

v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih

šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakatero šivanje. (376—18)

Šestletna garancija!

Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Št. 13.721.

(635—3)

Razglas.

Mestni magistrat naznanja, da so proračuni za 1884. leto, in sicer oni:

- a) mestne blagajnice,
- b) ustanovne zaklade,
- c) ljudsko-šolske zaklade,
- d) zaklade meščanske bolnice in
- e) mestne ubožne zaklade

v smislu §. 65. provizornega občinskega reda za Ljubljansko mesto od 27. septembra do 11. oktobra t. l. v magistratnem ekspeditu razpoloženi za javno pregledovanje in da lebkó vsak svoje dotične opazke v zapisnik vzprejeti dá.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 27. dan septembra 1883.

Župan: Grasselli.

Razpis službe.

Pri Ljubljanskem mestnem magistratu je izpraznjena služba **I. mestnega inženirja** z letno plačo 1400 gld. pa dvema, v pokojnino uštevima 10% petletnicama.

Ta služba, eventualno ona II. družega mestnega inženirja z letno plačo 1000 gld. in dvema v pokojnino uštevima 10% petletnicama, se ima na novo popolniti.

Prosilec za ti službeni mesti je prošnje, katerim morajo priložena biti dokazila o starosti in o sposobnosti, ki je potrebna za višje državno stvarbarko službovanje, dalje dokazila o dozdanjem poslovanji in o polnem znanji slovenskega in nemškega jezika,

do 25. dne oktobra t. l.

izročiti pri podpisanem magistratu, in sicer, če je prosilec v javni službi nameščen, potom dotične predstoječe gospodske.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 15. dan septembra 1883.

(649—1)

Župan: Grasselli.

V „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani

je izšel in se dobiva **Turgenjeva roman: NOV.** Preložil M. Málórh. Ml. 8°, 32 pól. Cena 70 kr.

Za nižano ceno

se morejo še dobiti sledeče

slovenske lepoznanke knjige:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal dr. Ribič. — Životopisje, spisal Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, spisal Fr. Levstik. — Telečja pečenska, novela, spisal J. Jurčič. — N. Machiavelli, spisal dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, spisal dr. Celestin. — Trštvo z grozdom na Ruskem, spisal dr. J. Vošnjak. — Čegava bode, novelica, spisal J. Ogrinec. Velja . . . 15 kr.

II. zvezek, ki obsega: Erazem Tatenbah, izvirna povest, spisal J. Jurčič. Velja . . . 25 kr.

III. zvezek, ki obsega: Prvi poljub, novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji, novela, spisal J. Skalec. Velja . . . 15 kr.

V. zvezek, ki obsega: Meta Holdenis, roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 25 kr.

VI. zvezek, ki obsega: Kazen, novela, francoski spisal H. Revière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki, francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik. Velja . . . 15 kr.

Za vseh 5 zvezkov naj se priloži še 15 kr. poštnine, za posamezne zvezke 15 kr., za „Nov“ pa 10 kr.

Natečaj.

Služba sekundarija je izpraznjena v deželni bolnici v Ljubljani z letno remuneracijo 400 gld. in posebno nagrado 150 gld. za opravljanje službe na blazničnem oddelku, potem s prostim stanovanjem, z odškodnino za kurjavo 35 gld. in za svečavo 7 gld. 20 kr., in se bo do 2 let oddala, ki se pa utegne po dvehletnem zadovoljnim službovanju potem še dvakrat na jedno leto podeljati.

Prosilci za to službo naj ulež svoje prošnje z dokazilom, da so doktorji zdravništva, ali da so medicinsko fakulteto dovršili, in ako so že kje službovali, potem o znanji slovenskega ali kacega drugega slovanskega narečja

do 15. oktobra 1883.

pri vodstvu deželnih dobrodelnih naprav v Ljubljani.

Natančnejša pojasnila daje vodstvo bolnice v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega,
v Ljubljani, dné 28. septembra 1883.

Deželni glavar: Thurn.

A. Casagrande v Ajdovščini

zastopa c. kr. privilegirano prejnico in ponuja izvrsten

bombaž

za štrikati in tkati, rujav in beljen, rudeč in moder; potem pavolo in vato po nizkih cenah.

Umetne

(234-48)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckjevega mostu, I. nadstropje.

Že 44 let izkušeno!

Najboljše in najcenejše vino čisteče, posebno pa

vino zboljšujoče sredstvo

je pristna francoska žolca (galerta). — Dobiva se vedno pri

A. Hartmann-u,

v Ljubljani, v Tavčarjevi hiši.

(495-10)

Navod za uporabo brezplačno.

Čudež industrije.

Samo 4 gld. 50 kr.

s ces. kralj. patentom previdena

ura na nihalo,

ki bi je in kaže datum, v prefino poliranem okviru iz orehovega lesa z nihalom in bronastimi utežmi.

Razen teh prednostij ima ta ura neprecenljivo lastnost, da se v temnej noči

c. kr. patentirano kazališče sveti

v jako čudovitem, vijoličastem, čarobno krasnem svitu ter se za izdatno svetlobo

jamči 10 let.

Ta s svojimi prednostmi že itak prikupljiva ura postaja pa še posebno nepogrešljiva in za vsakega prepotrebna s tem, da kaže tudi dneve, in sicer so nad številkami za ure v rdečej barvi utisnene dnevne marke od 1 do 31 in ravno tako rdeč kazalec kaže posebe vsaki dan svoj datum, ne da bi ga bilo treba pomikati, nego tudi ta kazalec goni kolesišče, ki je v uri.

Na stotine in stotine ljudij, ki so to uro videli in kupili, bili so kar očarani zaradi nje nečuvne in

neverjetne cene.

Dolžne se smatramo opozarjati vsakega čitatelja, da, odkar ure sploh obstoje, kaj jednacega, praktičnega in izredno cenenejšega še ni bilo in znabiti tudi v 100 letih več ne bode.

(631-1)

Svarilo.

Vsaka moja ura ima na kazališču z zlatimi črkami utisnjen napis: „Patent“.

Naročila, ki se zvršujejo le po poštne povzetji ali s prej doposlano gotovino, naj imajo naslov:

Patent-Pendel-Uhren-Fabriks-Depôt

F. SCHAPIRER,

Wien, Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

Proda se,

najljubše vse ob jednem, 22 notranjih in zunanjih okenj z okvirji vred, vse dobro ohranjeno in pa 7 sobnih vrat dvojnozapornih.

(650-1)

Vaso Petričič v Ljubljani.

Št. 14.386.

(643-3)

Razglas.

V smislu §. 6. postave z dné 23. maja 1873. (št. 121 drž. zakona) se javno naznanja, da je prvotni imenik porotnikov za 1884. leto od dné 1. do 8. oktobra t. l. v magistratnem ekspeditu razpoložen, da ga vsakdo pregleda in v tem času svoje dotične ugovore pismeno ali pa na zapisnik poda, ali pa sam zá-se uzroke pove, vsled katerih je porotniške službe oproščen. Po §. 4. imenovane postave so službe porotnikov prosti:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dōbe, za vsegar;

2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;

3. osebe, ki neso v dejanski službi, pa so podvržene vojnej dolžnosti za ta čas, ki so poklicane k vojaške službi;

4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za nie potrdi, da jih ni moči utrpeti, za sledeče leto;

5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobji kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 28. septembra 1883.

Župan: Grasselli.

2000 najslavnejših zdravnikov Evropskih, katerih spričevala se bodo priobčila, ordinujejo

Popp-ova zobna zdravila

kot najboljša za usta in zobe. — Kolajne raznih razstav.

Izza 30 let izkušena

Anatherin zobna voda

dr. J. G. POPP-a na Dunaji,

c. kr. dvornega zobozdravnika, I. Bognergasse 2.

Radikalni zobni lek za vsako zobobolje, vsako bolezen v ustih in v dlesnu, olajšuje zobenje pri otrocih in je neogibna pri uporabi mineralnih vod, izdatna za grgranje pri kroničnem vratobolju in zoper difteritido.

Velika sklenica po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld. in mala po 50 kr.

vegetab. zobni prašek stori po kratkej rabi zobe blesteče, ne da jih pokvari. Cena skatelci 63 kr.

Anath.-zobna pasta v steklenih skledicah po 1 gld. 22 kr., za čiščenje in ohranjenje zob, odpravo slabega duha in zobnega kamena.

arom. zobna pasta, blesteče beli zobje po kratkem uporabljenju. Zobje (pravi in umetni) se ohranijo in zabrani se zobobolje. Po 35 kr. za jeden kos.

zobna plomba, praktično in najsigurnejše sredstvo, s čemer si vsak lahko sam plombira otle zobe. Cena za zavitek 2 gld. 10 kr.

med. milo iz zelišč, izvrstno toaletno sredstvo zoper hraste, lišaj in pege, za čiščenje in ohranjenje bele, čiste polti, oper ujedce, ogree in kurjo polt. Cena 30 kr.

zobna sredstva se vnovič uporabljajo v Dunajski c. kr. občnej bolnici na priporočanje profesorja Drasche-ja in se pripoznavajo za izvrstna.

Pred ponarejatvami se svari, s katerimi si pomagajo nekateri fabrikantje, da si osvojevajo tovarniško znamko, ki je mojeje jako podobna in izdelujejo blago, ki je po zunanosti mojemu zelo jednako.

Pri nakupu vsakega izdelka naj se natanko pazi na firmo.

(776-11)

Dobiva se v Ljubljani pri lekarjih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Skofj. Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Bömches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranji: K. Šavnik, lekar; v Litiji: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wachta, lekar; v Novem mestu: D. Rizoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Crnomlju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

Jaz kupujem raznovrstne

suhe orehove plohe,

potem zdrave orehove herklje (hlode) od 18" naprej, javorjeve pa od 15" naprej.

Plačujem jih dobro. Prodajalci naj se mi naznanijo pod adreso

(115-8)

Karl Hofbauer,

fournierfabrika v Tržicu na Gorenjskem.

Marsalla

najfinejše dietično Sicilijansko desert-vino.

Za rekonvalescente, po daljših boleznih oslabele osebe, za otroke ga ni bolj krepilnega sredstva. Kot desert-vino voliti je pred vsemi vini, ki se prodajajo po trgovinah.

V steklenicah po 1 gld. prodaje pravo samo

G. Piccoi,

lekarnar v Ljubljani,
na Dunajski cesti.

(291-8)

Vsem prebivalcem Avstrije in Ogerske.

Nujni poziv!

Zaradi dedne razdelitve velike trgovske hiše Ivana Karola Kunzschmidt-a, ki je obstajala 121 let, sklenili so dediči v svojem shodu v dan 1. junija t. l., da bodo prostore od 1. novembra 1883. naprej v najem dali ter dotlej poprodali vso zalogo blaga po tistej ceni, kakor je njih stala surovina, tedaj skoro zastoj, da bode le mogoče prostore 1. novembra izprazniti in oddati.

(632-1)

Na prodaj je še sledeče blago:

4500 ženskih srajc iz najfinejšega angleškega chiffona s pristnimi švicarskimi vezanimi ustavki, prava umetna vezena, — po 1 gld. 50 kr.; dvanajstoričica za 16 gld. 50 kr.

1500 ženskih ponočnih srajc jednake baže, zelo dolge in po vsej dolgoti s švicarskimi vezanimi ustavki, jako elegantno opravljene, krasota za vsako damo, — po 1 gld. 50 kr.; dvanajstoričica za 16 gld. 50 kr. Taiste iz teškega barhanta po 1 gld. 60 kr.

5600 ženskih spodnjih kril iz najfinejšega sivga platna s pristnimi švicarskimi svilnatimi obšivki okrašena, — po 1 gld. 40 kr.; dvanajstoričica za 15 gld. 50 kr. Taista iz rudečega cretona po 1 gld. 50 kr.; dvanajstoričica za 16 gld. 50 kr. Iz teške klobučine po 1 gld. 75 kr. Taista iz najfinejšega angleškega chiffona, četverato oprsje gladko ali vezeno, vsakeršne ovratne širjave, — po 1 gld. 50 kr.; dvanajstoričica za 16 gld. 50 kr.

1500 dvanajstoričic damastovih namiznih garnitur, z ušitimi cveticami obstoječe iz jednega prta in 12 brisalk, — samo 2 gld. 85 kr.; neobhodno za vsako hišo in čudovito ceno.

2000 dvanajstoričic turških otirač, zarobljenih, posamič zloženih, z rudečimi obročki in dolgimi resami, najfinejše pikiranih, prekrasnih, — po 3 gld. 75 kr. dvanajstoričica.

2000 velikih ženskih ogrinjal iz najfinejše Berolinske volne, z dolgimi resami, različno krasno in moderno barvana: škotsko, turško, bela, siva, drapp, križasta, črna, rudeča, rujava, itd., — po 1 gld. 20 kr.; dvanajstoričica za 12 gld. 50 kr.

400 popotnih plaidov, jako veliki in debeli, iz najtežjega in najboljšega sukna tkani v elegantnih angleških uzorcih: rujavi, sivi, melirani, s težkimi dolgimi resami; ti plaidi se dade zaradi svoje nezanske velikosti in širokosti rabiti za obleko, popotno ogrinjalo, posteljno odejo in ženske shawle ter se dasti še po 20 letnej rabi iz njih napraviti dve celi elegantni obleki in s katerimi se dajo prištediti ogrtači, deževni plašči, paletoti. I. baža prej po 15 gld., zdaj le 5 gld. 85 kr., II. paža prej po 12 gld., zdaj samo po 4 gld. 85 kr. 300 zavojev domačega platna, 30 vatlov, najboljši, najteži in terpežnejši tovarniški izdelek za domačo rabo, — po 5 gld. 50 kr.

Cena bombažu vidno poskakuje, platno bo v kratkem imelo podvojeno ceno; zatorej naj si ga vsaki nujno naroči.

500 svilnatih koltrov iz najtežje Lyonske chappe-svile, belo, rudeče in žolto črtani, — po 4 gld.; čudovito ceno.

350 garnitur iz gobelina, obstoječe iz dveh finih posteljnih pregrinjaj in miznega prta z baržanastimi čopi, v raznih barvah krasno izdelano, ter velja garnitura, to je vsi trije kosi vkupe, samo 7 gld. 50 kr.

5000 dvanajstoričic rjuh brez šiva, iz dobrega, težkega platna, tudi za največje postelje; — po 1 gld. 35 kr.; dvanajstoričica za 15 gld.

Vsaki kupec, ki dá skupiti ob jednem najmanje 15 gld., dobi nagrado, torej gratis švicarsko uro iz francoskega zlatega bronu z dolgo verižico; za pravilni tek se jamči 2 leti.

Naročila v gotovini (s poštne nakaznicami ali pa tudi povzetji) naj se pošiljajo z naslovom:

Erbschafts-Verwaltung Rabinowicz,

Wien, II., Schiffamtsgasse Nr. 20.

Prevažanje ljudij in blaga v AMERIKO

najbolje in najceneje pri (238—14)
ARNOLD-u REIF-u, **Wien, I.**, Kolowratring,
Pastalozigasse 1.

Ljubljanska Čitalnica
oddaje za Sv. Jurij 1884. leta
restavracijo

s sledečimi pritličnimi prostori v najem:
2 gostilniški sobi, steklen salon, kegljišče,
vrt, dvorišče, kuhinja, klet, hram za jedilno
zalogo, obširno vežo, 3 sobe za stanovanje
in podstrešje ter z vsem inventarom za go-
stilniško obrt, v vrednosti 1000 gld.

Podrobni pogoji zvedo se pri odboru
čitalniškem, oziroma pri odborniku gospodu
Mihaelu Pakič-u, kateri vzprejema tudi po-
nudbe do konec 1883. leta. (638—2)

Podpisana uljudno javlja, da jako cenó in krasno
pere, lika in gladi **moške srajce, ovratnike, zapest-
nike**, dalje isto tako fino **perilo in zastóre** pri oknih.
Priporoča se

odličnim spoštovanjem
Fani Janežič,
Sv. Jakoba trg h. št. 11, II. nadstropje.
(646—2)

Zdatno znižane cene.
Kava
neposredno iz Hamburga
razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti
Karol Fr. Burghardt, Hamburg,
v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštnine prosto z zavit-
kom vred nemudoma po poštne povzetji.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca , pristno arabska, plemenita	" " " " 6.30
Menado , izvrstnega okusa	" " " " 5.40
Peri-Ceylon , jako fina in mila	" " " " 5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	" " " " 5.30
Ceylon Plantation , jako slastna	" " " " 5.—
Java , zlatorumena, jako fina	" " " " 4.70
Cuba , modrozelená, briljantna	" " " " 4.70
Afrik. Mocca , fina in zdatna	" " " " 3.90
Santos , fina in močna	" " " " 3.55
Rio , okusna	" " " " 3.25
Čaj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—	do gld. 6.—

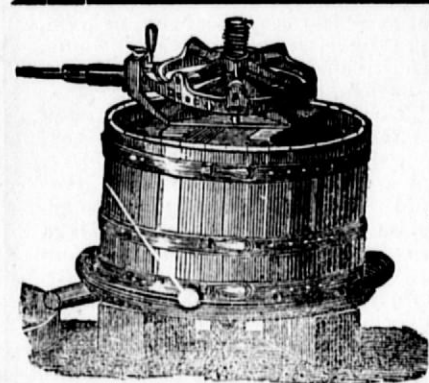
(318—20)

Prodaja vina.

Zalogo prav dobrega **belega Ptujkega vina**
15 startinov 1878. in 1879. letnika po 100 gld.
10 " " " " 1880. " " " " 80 " "
20 " " " " 1881. " " " " 60 " "
in 50 lepih sodov-polovnjakov po 4 gld. 50 kr.
ponuja
(640—3) **R. Sadnik v Ptui.**

Pivovarna bratov Kosler-jev.
Izvrstno
marčno pivo
v zabojih po 25 in 50
steklenic
se dobiva iz (83—35)
ALOJZIJ MAYER-jeve
zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Najbolje ter najceneje naročajo se
priznane dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske
tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji
za točno plačilo in tudi na obroke
v najstarejši tukajšnji ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi
pri **A. Debevc-u** v Ljubljani,
Marije Terezije cesta št. 10, pritlično. (508—29)

Vinske tlačilnice (Preše.)

najnovejšega sistema,
zavzemajo malo pro-
stora, tlačijo dvakrat
hitreje ko druge preše,
so zelo priročne, so-
lidne in trpežno se-
stavljene, izdelujejo se v vseh
velikostih za privatne
osebe, kakor tudi za največje
procente kot speci-
jaliteta. Garancija, spričevala o več nego 1000 izde-
lanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in
franco. (404—17)

Grozdne trlice najnovejše sestavljene.
Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C., Dunaj, II., Prater-
strasse 66. Tovarna v
Frankobrodu n. M.

Zaloga pri gospodu **A. Debevcu**, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Bergerjevo medicinično milo iz smole.

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim
uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na
glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo**
milo iz smole ima 40% koncentracije **smole iz lesa** ter se stvarno od vsega
drugega mila iz smole, ki se v trgovini nabaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju**
izogiba, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole**, kar se pazi na
znano varstveno marko.

Pri trdovratnih poltnih boleznih rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj se vedno samo **Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so
inozemski ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot milejšje milo iz smole za odstranjenje vseh

nečistosti na polti

zoper oprhe na glavi in kot nepresežno kosmetično milo za umi-
vanje in kopanje pri vsakdanji rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši. (44—19)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar
G. HELL v **OPAVI**.

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:

V Ljubljani pri gg. lekarjih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl.
Trnkoczy. V Kočevju J. Braune. V Krškem J. Bomeker. V Idriji J.
Warto. V Kranji K. Šavnik. V Litiji Jos. Beneš. V Novem mestu
D. Rizzoli. V Radovljici A. Roblek. V Vipavi A. Konečny.

Odpretje gostilnice.

Zahvaljeva se svojim čestitim stalnim gostom in slav. občinstvu za
dosedanji mnogobrojni obisk moje gostilnice, javljam, da z 22. septembrom
moja gostilnica v g. Špinderjevi hiši v Židovski stezi neha in da
odprem 23. septembra svojo

gostilnico na Bregu,

v prijaznih prostorih hiše gospe Obrese, tik hiše g. Naglasa.

Točil bodem nepokvarjeno, izvrstno **bizeljsko in dolensko vino**
liter po 32, 36 in 40 kr. **Prosekar** liter po 48 kr. Skrbelo se bo tudi
za okusna in ceno mizila jedila, posebno za domačo kračo in izvr-
stne **kranjske klobase**. — Za mnogobrojni obisk se priporoča
s spoštovanjem

(619—3) **Peter Strel**, gostilničar.

50 veder pristnega brinjevca.

Po zapuščini popolna

razprodaja!

50 veder tri- do šestletnega pravega brinjevca, potem brinjev
cvet, žganje iz borovnic, malin in zelišč, pristen hruškov tropi-
njevce, istrijanski tropinjevce, grenčica, polajev cvet itd.;
tudi nad 100 veder starega rudečega Dolenjca, istrske črnine in
pa kompot iz rudečih borovnic po 25 kr. kilo se dobiva pri

(618—3) **A. Lindtner-ji** v Kranji.

Vsa ta pijača prodaje in razpošilja se tudi na drobno.

Novost

s senzačnimi uspehi!

Ne-resežno sredstvo

proti

slabemu teku,
navalu krvi,
napenjanju,
na duhi,
protinu,
hypochondriji,
kataru,
koliki,
glavobolju,
želodčnemu krču,
nervoziteti.

Sauveur de la vie.

Em. grofa Lichtenberga
tovarna likerjev
v Šmarji (na Kranjskem).

1 steklenica koncentrirano 1 gld.
20 kr. za mažo; 1 steklenica li-
kerja 65 kr. za pijačo. Vsakej ste-
klenici je priloženo vodilo za rabo.

Nepresežno sredstvo

proti

koleri,
rheumatizmu,
omotici,
bodljaju,
mrtvudi,
vodenici,
zobobolju,
difteritidi,
migreni,
prsnemu krču,
bolezni na jetrah.

(359—13)

Po receptu francoskega zdravnika. Čisto neškodljivo. Vnanje uporabljeno uteši
tako vsako bolečino. Za nenadne napade boleznij bi imelo biti pri rokah v vsakej
družini, posebno ker se vzdrži leta in leta. Mnogo spričeval na razpolaganje.

Zaloga pri Viljemu Mayr-u, lekarnarju v Ljubljani; Baumbach-u, lekar-
narji v Celji.